

מרכז המידע למודיעין ולטרור
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

22 ביוני 2008

הסדר ה"הרגעה" – תמונת מצב¹ (נכון ל-22 ביוני 1600)

ימים של שקט...

מימין: חיילי צה"ל משחקים שש בש בסמוך למעבר סופה (רויטרס, 19 ביוני צלם: יאניס בחרקיס).
משמאל: ראש ממשל חמא"ס אסמאעיל הניה משחק כדורגל
(אתר Palestine-info, 22 ביוני)

כללי

1. ב-19 ביוני בשעה 0600 נכנס לתוקפו הסדר ה"הרגעה" ברצועת עזה. במשך ארבעת הימים, שחלפו מאז, נצרו כל הארגונים את האש ולא שוגרו רקטות או פצצות מרגמה מרצועת עזה לעבר יישובי הנגב המערבי. גם צה"ל הפסיק את פעילות הסיכול והמנע ברצועת עזה

¹ בהמשך ללקט המידע: "הסדר ה"הרגעה" – תמונת מצב (נכון ל-18 ביוני 1800)" (18 ביוני)

ורועננו פקודות הפתיחה באש. ביום ראשון (22 ביוני) בבוקר נשמעה בשדרות וסביבתה אזעקת "צבע אדום", שהתברר כי הייתה אזעקת שווא. בשומרון, **שאינו נכלל בהסדר**, בוצע פיגוע ירי (20 ביוני) כאשר שני מחבלים פתחו באש מרכבם לעבר מספר ישראלים שטיילו בוואדי הסמוך לשוב חלמיש (דרום מערב השומרון). שלושה מטיילים נפצעו, אחד מהם באורח קשה.

2. לאחר מספר ימי שקט אמורה ישראל, על פי ההסדר, לפתוח את מעברי קרני וסופה ולאפשר הכנסת סחורות וכמויות גדולות של מזון, דלק, חומרי בנייה ואמצעים נוספים הדרושים לחידוש הפעילות הכלכלית ברצועה. בפועל עברו במהלך היום (22 ביוני) כ-90 משאיות אספקה דרך מעבר סופה לעומת ממוצע של כ-60 משאיות בתקופה שקדמה ל"הרגעה" מאז הפיגוע בכרם שלום (19 באפריל, 2008).

3. במהלך השבוע הקרוב צפויים להתחדש המגעים בין ישראל למצרים אודות סוגיות הקשורות ל"הרגעה". ראש הממשלה אהוד אולמרט צפוי לבקר במצרים ב-24 ביוני ולהיפגש בשרם אלשיח' עם נשיא מצרים חוסני מבראכ. במקביל, שליח ראש הממשלה לענייני החטופים, עופר דקל, אמור לצאת לקהיר על מנת להתניע את חידוש השיחות בענייניו של גלעד שליט. משפחתו של שליט, מצידה, הגישה עתירת בג"צ נגד המדינה בדרישה להימנע מפתיחת המעברים והסרת הסגר הכלכלי מהרצועה בלי שגלעד ישוחרר או שיינתנו ערבויות לשחרורו.

סוגיית שחרורו של גלעד שליט

4. משפחת שליט הגישה עתירה לבג"צ המחייבת את ממשלת ישראל להתנות את פתיחת המעברים בשחרורו של גלעד שליט אחרת יאבד לישראל אמצעי לחץ חשוב על חמא"ס. בעתירה התבקש בית המשפט להוציא צו על תנאי המורה לממשלת ישראל לנמק: "מדוע לא יימנעו מלפעול לביצוע כל הסדר לפתיחת ארבעת המעברים המחברים בין מדינת ישראל לרצועת עזה ומעבר רפיח המחבר את הרצועה לתחום הריבונות של מצרים, וכן להסרת הסגר הכלכלי הקיים על רצועת עזה מבלי שגלעד שליט ישוחרר מידי חוטפיו או יינתנו ערבויות לשחרורו" (מתוך נוסח העתירה לבג"צ שהוגשה ב-21 ביוני). לעתירה צורף מכתבו האחרון של גלעד שליט, שהועבר בתחילת יוני בתיווכו של נשיא ארה"ב לשעבר, ג'ימי קרטר, בו הוא כותב, בין היתר, כי הוא סובל מקשיים בריאותיים.

5. גורמים בחמא"ס ממשיכים להתבטא כי סוגיית גלעד שליט אינה חלק מהסדר ה"הרגעה" בהדגישם כי גלעד שליט ישוחרר רק תמורת שחרור אסירים פלסטינים: לדברי **אסמאעיל הניה** ההתחייבויות ל"הרגעה" שונות מההתחייבויות לשחרור גלעד שליט. לדבריו הגישה חמא"ס למצרים רשימה של שמות 450 אסירים שאת שחרורם היא תובעת בתמורה לשחרור גלעד שליט. "הישראלים צריכים להסכים לרשימה הזאת כדי לסיים את הבעיה..." (Palestine-info, 20 ביוני). **ד"ר אסאמה אלמויני**, בכיר בחמא"ס, ציין כי המו"מ בענייניו של גלעד שליט אינו שלב משלבי ההרגעה" בהדגישו כי גלעד שליט ישוחרר רק תמורת שחרור אסירים

פלסטינים. לדבריו, בקרוב יזמינו המצרים את הצד הפלסטיני והישראלי לדיון בעניין זה (פלסטין אלאין, 21 ביוני).

המעברים בין הרצועה לישראל – תמונת מצב

6. בעקבות ארבעת ימי השקט ה**הוגבר** היום (22 ביוני) קצב מעבר משאיות האספקה **במעבר סופה** בסך הכל עברו במהלך היום כ-90 משאיות, לעומת ממוצע של כ-60 משאיות מאז הפיגוע בכרם שלום (19 באפריל, 2008). **המסוע בקרני ומסוף הדלקים בנחל עוז** פועלים החל מהיום במתכונתם הרגילה. **במחסום ארו** מתבצעת יציאה וכניסה של אזרחים משיקולים הומניטאריים. **מעבר כרם שלום** לא פועל מאז נהרס בפיגוע.

משאיות נושאות אספקה ממתניות לעבור לרצועת עזה במעבר סופה (רויטרס 19 ביוני. צלם: אמיר כהן)

מעבר רפיח

7. מצרים, שבחסותה הושגה "ההרגעה", הבהירה כי מעבר רפיח יפתח בכפוף להסכם המעברים מנובמבר 2005, שלפיו מעורבת ישראל בהפעלת המעבר. מצרים הודיעה כי תשתף במשא ומתן את נציגי הרשות הפלסטינית שהם צד בהסכם המקורי (אלחיאית, 19 ביוני). **אסמאעיל הניה** הצהיר כי הוסכם שמצרים, חמא"ס, האיחוד האירופאי והרשות הפלסטינית יפגשו על מנת לדון במכניזם לפתיחת המעבר, במשתמע – ללא מעורבות ישראל בהפעלת המעבר (Palestine-info, 20 ביוני).

8. בינתיים, אישר משרד הפנים של ממשל חמא"ס כי 259 אזרחים פלסטינים שהיו מעוכבים בצד המצרי של מעבר רפיח, נכנסו ב-18 ביוני בבוקר לשטח רצועת עזה. כמו כן נמסר כי הצד המצרי העניק להם הקלות רבות. עוד צוין כי המשרד מכין תוכנית מלאה לטיפול בנכנסים

והיוצאים על מנת להקל על תנועת האזרחים עם פתיחתו של המעבר (אתר פלסטין אלאין, 19 יוני).

9. "מקורות מצריים" מסרו כי תוך עשרה ימים (עד סוף יולי) הם מצפים **להפעלת מעבר כרם שלום** לצורך כניסה ויציאה של תושבי הרצועה. לדבריהם, המעבר לא יהווה תחליף להפעלת מעבר רפיח, אלא פיתרון זמני בלבד על מנת להקל על העול המוטל על תושבי הרצועה (אלחיאת, 20 ביוני). "בכיר בחמא"ס" מסר לכתב אלחיאת כי אין לחמא"ס התנגדות להפעלת מעבר כרם שלום אולם היא מתנגדת לכך שהוא יופעל במקום מעבר רפיח (שם). מנגד, **סאמי אבו זהרי**, דובר חמא"ס, הגיב באומרו כי הדבר הינו "בלתי קביל לחלוטין" ועניין זה כלל לא עלה בשיחות עם המצרים (Palestine-info, 20 ביוני).

תגובות להסדר ה"הרגעה"

מצרים

10. בראיון לטלוויזיה הבהיר דובר משרד החוץ המצרי **חסאם זכי** כי הסדר ה"הרגעה" הינו **הסכם שבעל פה**. זאת, משום שהצדדים המעורבים בו (ישראל וחמא"ס) אינם מכירים זה בזה ועל כן זו הייתה בעיה להחתים את הצדדים על מסמך כתוב. הוא הוסיף כי לשני הצדדים יש אינטרס ב"הרגעה": ישראל בשל ירי הרקטות על הישובים הישראליים והלחצים הפנימיים המופעלים על הממשלה, והצד הפלסטיני בשל עניינו לשים קץ לפעילות צה"ל ולמצור המתמיד על הרצועה (טלוויזיה אלערביה, 19 ביוני).

11. מקורות מצריים שבו והדגישו כי יש לבסס את ה"הרגעה" בהוסיפם כי הסכם ה"הרגעה" אינו כולל את מעבר רפיח, אודותיו מוכנה מצרים לדון עם חמא"ס והרשות הפלסטינית. הם הודיעו כי יארחו פגישות למו"מ אודות גלעד שליט וינקטו "צעדים מתאימים" לקדם פיוס פנים-פלסטיני (אלחיאת, 19 ביוני).

תנועת חמא"ס

12. בתנועת חמא"ס ממשיכים להציג את הסדר ה"הרגעה" כניצחון לתנועה, שהצליחה "לכפות" את תנאיה על ישראל בזכות ה"התנגדות" (הטרור) והמחאה העממית הפלסטינית. להלן כמה התבטאויות:

א. במהלך דרשת יום שישי במסגד פלסטין ברצועת עזה הדגיש ראש ממשל חמא"ס **אסמאעיל הניה** כי הצלחת ה"הרגעה" תלויה במידת נכונותה של ישראל לקיים אותה. עוד אמר כי חמא"ס אינה כופה את ה"הרגעה" על הארגונים האחרים אולם הם **התחייבו לקיים את ה"הרגעה"** למרות שכמה מהם מסתייגים ממנה. לדבריו, **חמא"ס אינה**

מתחייבת לפעול על מנת לעצור את ההברחות ברצועה כיוון שהדבר מעל ליכולותיה כממשלה (Palestine-info, רויטרס, 20 ביוני).

ב. בהודעה, שפורסמה מטעם **גדודי עז אלדין אלקסאם**, נמסר כי לאחר תקופה של "עמידה איתנה" מוצלחת, הם רואים עצמם מחויבים ל"הרגעה" עם ישראל שהיא בבחינת "צורך טקטי" שנועד להקל על סבלו של העם הפלסטיני. עם זאת איימו גדודי עז אלדין אלקסאם כי יגיבו בתקיפות על כל הפרה של ה"הרגעה" מצד ישראל (אתר גדודי עז אלדין אלקסאם, 19 ביוני).

ג. במאמר שכתב **ד"ר מחמד אבו חשיש**, ראש לשכת ההסברה בממשל הניה, הדגיש הכותב כי הסדר ה"הרגעה" הוא בבחינת ניצחון לחמא"ס והוכחה ניצחת ליכולתה לנהל משברים ולהיות יצירתית בפעילות מדינית (פלסטין, 19 ביוני). **עות אלרשק**, חבר הלשכה המדינית, ציין כי ה"הרגעה" אינה הפסקת ה"התנגדות" (קרי, הטרור) אלא מנוחה זמנית ("מנוחת הלוחם") מוגבלת בזמן ובמקום (טלוויזית אלעאלם, 19 ביוני).

הרחוב העזתי

13. תושבים מרצועת עזה שהתראיינו בתקשורת הערבית (אלשרק אלאוסט, אלג'זירה, 19 ביוני) הביעו קורת רוח מהשגת הסדר ה"הרגעה". הם הביעו תקוותם כי ה"הרגעה" תשפר את חיי היום-יום ברצועה, תשקם את הכלכלה ותסייע לכל המגזרים שנפגעו כתוצאה מהלחימה. גם גולשים בפורום האינטרנט של חמא"ס הביעו שביעות רצון מה"הרגעה" כמה מהם הביעו תקוותם וביטחונם כי ארגונים אחרים לא ינסו להכשיל את ה"הרגעה" (PALDF, 19 ביוני).

תושבי עזה רוחצים בים (אתר Palestine-info, 22 ביוני)

הרשות הפלסטינית

14. בהודעה לעיתונות בירך אבו מאזן על הסדר ה"הרגעה", שהינו "אינטרס לאומי". אבו מאזן הביע תקווה שההסדר יביא להקלה במצוקת התושבים, יאיץ את תהליך השלום ויביא גם לדיאלוג פנים-פלסטיני בין הצדדים (סוכנות ופא, 18 ביוני).

15. אבו מאזן שיצא לירדן ולתימן אמר עם הגעתו לירדן כי הרשות הפלסטינית מעוניינת בהצלחת ה"הרגעה". הוא קרא לארגונים הפלסטינים לנקוט מדיניות של הבלגה ולא לערב אג'נדות חיצוניות (רמז לאיראן?) העלולות לפגוע ב"הרגעה" (סוכנות ופא, 20 ביוני).

ארגוני טרור אחרים

16. **ארגון ועדות ההתנגדות העממית** פרסם הודעה בה הביע מחויבותו לקונצנזוס הפנים-פלסטיני העומד ביסוד ה"הרגעה" ופתיחת כל המעברים. הארגון אף איים להגיב על כל התקפה שתבצע ישראל נגד העם הפלסטיני ולוחמי הג'האד שלו, "יהיה היכן שיהיה" [רמז ליהודה ושומרון] (אתר ועדות ההתנגדות העממית, 19 ביולי).

17. **גדודי חללי אלאקצא** [קרי, התארגנויות שאינן סרות למרות אבו מאזן ופת"ח] הודיעו על הסתייגותם מה"הרגעה", מאחר והיא "איננה כוללת את כל חלקי המולדת, ובפרט את הגדה המערבית" (אתר קדסנט, 19 ביוני).

ארה"ב והאיחוד האירופי

18. בארה"ב והאיחוד האירופי ברכו על ההסדר והביעו תקווה כי אכן ה"הרגעה" תישמר וכי ההסדר יהווה פתח להמשך ההידברות. להלן כמה התבטאויות:

א. **סגן דובר מחלקת המדינה של ארה"ב** הביע הערכתו למצרים על מאמצי התיווך שלה. עוד אמר כי כל עוד מאיימת חמא"ס על מדינת ישראל נשאר מדיניות ארה"ב כלפי חמא"ס בעינה (אתר מחלקת המדינה של ארה"ב, 18 ביוני).

ב. **דובר המועצה האמריקאית לביטחון לאומי** אופטימיות זהירה והביע תקווה כי ההסכם יקוים על ידי חמא"ס וכי היא תזנח את דרכי הטרור ותהפוך למפלגה לגיטימית. הוא הביע תקווה כי ההסדר יוביל למצב בו לא יהיה ירי רקטות על אזרחי ישראל ותתקיים אווירה טובה לניהול שיחות (סוכנות הידיעות הצרפתית, 18 ביוני).

ג. **חבייר סולנה**, מנהל יחסי החוץ של האיחוד האירופאי, אמר כי מדיניות האיחוד כלפי חמא"ס לא השתנתה אך הביע תקווה כי הסדר ה"הרגעה" יצור דינאמיקה, שתאפשר דיאלוג בין הצדדים (סוכנות הידיעות הכווייתית, 19 ביוני).

ד. **ראש ממשלת בריטניה** שיבח את מצרים על מאמצי התיווך שלה. הוא קרא לחמא"ס לחדול מהירי ולישראל להפסיק את הרחבת ההתנחלויות. לדבריו, מדינות רבות בעולם מוכנות לתמוך כלכלית בהסדר שלום, שיתבסס על הסכם ביטחון בין הצדדים (SKY NEWS, 18 ביוני).